

Aanvraag macrodoelmatigheid

Associate degree
Pedagogisch Educatief Professional,
voltijd

September 2024

Inhoudsopgave

1. Basisgegevens instelling	3
2. Basisgegevens opleiding	3
3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma	4
3.1. Inhoud van de opleiding	4
3.2. Leerresultaten	4
3.3. Onderwijsprogramma Ad PEP	5
4. Doelgroep van de opleiding	6
5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	6
6. Analyse verwant aanbod	7
7. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	9
8. Onderbouwing arbeidsmarktbehoefte	10
8.1. Meerwaarde van de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional	10
8.2. Enthousiasme over verdiepingsthema's	11
8.3. Arbeidsmarktonderzoek	11
8.4. Arbeidsmarktbronnen	12
9. Noodzaak tot start nieuwe variant	14
10. Aansluiting instellingsprofiel	15
11. Afstemming	16
12. Bijlagen	17

1. Basisgegevens instelling

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool
BRIN-CODE	25BE
KVK-NUMMER	41012703
CONTACTPERSOON AANVRAAG	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]
CONTACTPERSOON CVB	[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

2. Basisgegevens opleiding

KENMERK AANKONDIGING	A23-045
NAAM	Pedagogisch Educatief Professional
ORIËNTATIE	Hbo
NIVEAU	Associate degree
VORMEN	Voltijd
GEMEENTE WAAR DE OPLEIDING WORDT GEVESTIGD	Groningen
TAAL	Nederlands
STUDIELAST	120 EC
STUDIEDUUR	2 jaar
BEROEPSVEREISTEN	Geen
CAPACITEITSBEPERKING	Geen
BEOOGDE STARTDATUM	September 2025
ISAT-CODE	80142
RIO-(SUB)ONDERDEEL	6 Onderwijs
ISCED-RUBRIEK	11102 Pedagogiek, andragogiek

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

De Hanze is voornemens om een flexibele voltijdvariant Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professionaal (Ad PEP) te starten gericht op het begeleiden van kinderen in onderwijs en opvang als leraarondersteuner of als pedagogisch professional. Tijdens de opleiding krijgen studenten een brede pedagogisch, didactische basis en hebben ze de mogelijkheid om in verschillende profielen uit te stromen, te weten: taal & lezen, sport & bewegen, beeldende kunst, muziek & dans en pedagogisch specialist.

3.1. Inhoud van de opleiding

De voltijd Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professionaal (hierna de Ad PEP) stimuleert om te kiezen voor het primair onderwijs en/of kinderopvang, sectoren waar grote personeelstekorten zijn. De Ad PEP is gericht op het begeleiden van de ontwikkeling en opvoeding van kinderen van 2-12 jaar waarmee deze aan het werk kan als leraarondersteuner in het primair onderwijs, als pedagogisch professional in de voor- en naschoolse opvang of in een combinatiefunctie. De student krijgt brede kennis ten aanzien van het pedagogisch en didactisch begeleiden van kinderen waarbij de nadruk ligt op het opbouwen van een sterke pedagogische relatie en op ontwikkelingsstimulering. Naast deze brede basis kiest de student in het tweede jaar een profiel waarmee de student zich als specialist kan ontwikkelen binnen de organisatie (taal & lezen, sport & bewegen, beeldende kunst of muziek & dans of pedagogisch specialist). Deze profielen hebben ook een meerwaarde in de verlengde/verrijkte schooldag waar vaak ingezet wordt op de domeinen kunst & cultuur en sport & bewegen.

3.2. Leerresultaten

De opleiding kent de volgende leerresultaten die zowel aansluiten bij leerresultaten van het landelijk Ad PEP profiel¹ als bij de leerresultaten die geldend zijn voor de lerarenopleidingen.

1. Pedagogisch handelen (methodisch handelen)

De Ad'er realiseert een veilig en ontwikkelingsgericht pedagogisch leef- en leerklimaat rekening houdend met diversiteit en stimuleert de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van kinderen zowel op het niveau van de groep als op het niveau van het individuele kind. De Ad'er onderbouwt en evalueert het eigen pedagogisch handelen met behulp van (aangereikte) actuele pedagogische inzichten.

2. Vakinhoudelijk en didactisch handelen (methodisch handelen en samenwerken)

De Ad'er ontwerpt, realiseert en verantwoordt betekenisvolle activiteiten in samenwerking met collega's en de omgeving waarin kinderen hun nieuwsgierigheid en creativiteit kunnen inzetten en die aanzetten tot het ontdekken van eigen mogelijkheden en voorkeuren. De Ad'er zet brede kennis in over het pedagogisch en didactisch begeleiden en heeft specifieke kennis vanuit één vakgebied taal & lezen, sport & bewegen, beeldende kunst of muziek & dans.

3. Onderzoekend handelen (probleemoplossend vermogen)

De Ad'er is nieuwsgierig naar de (onderwijs)praktijk en het eigen expertisegebied. De Ad'er signaleert pedagogische en educatieve vraagstukken en kan aan de hand van bestaande werkwijzen verbeteringen toepassen en evalueren.

4. Professionele identiteit (lerend vermogen en communiceren)

De Ad'er blijft zich voortdurend ontwikkelen op basis van reflectie op het eigen handelen als professional. De Ad'er werkt samen met collega's en anderen die bij de kinderen betrokken zijn en communiceert hierbij op heldere en professionele wijze.

---

¹ Landelijk opleidingsprofiel van de Ad PEP: [Associate degree Pedagogisch Educatief Professionaal \(vereniginghogescholen.nl\)](https://vereniginghogescholen.nl)

3.3. Onderwijsprogramma Ad PEP

Het voorgenomen studieprogramma van 120 EC is modulair opgebouwd. Elke module bestaat uit drie lijnen: basiskennis, profilering en werkplekieren. In de lijn basiskennis staan de theoretische concepten rondom pedagogiek en didactiek centraal. De profileringslijn is gericht op kennis en vaardigheden van de verschillende profileringen. In het eerste jaar zullen studenten vier profileringsvakken aangeboden krijgen. In het tweede jaar maken de studenten een keuze uit één van de profileringen. De studenten sluiten hierbij aan bij het onderwijs van een bachelor (Pabo, ALO, Docent beeldende kunst en Docent muziek) of bij de Ad PEP deeltijd (pedagogisch specialist).

In de lijn werkplekieren worden de kennis en vaardigheden toegepast. De verbinding tussen de kennis en de toepassing ervan wordt gelegd in een "werkplaats" waar studenten kunnen oefenen en waar hun persoonlijke en professionele ontwikkeling centraal staat. Daarnaast lopen studenten wekelijks stage.

Afhankelijk van de gekozen verdieping kan de student doorstromen naar een van de bacheloropleidingen: Pabo, ALO, Docent Beeldende Kunst, Docent Muziek of Social Work.

Hieronder een overzicht van het curriculum van de Ad PEP voltijd:

Studiejaar 1					
Basis	Het ontwikkelende kind (10 ec)		Het lerende kind(10 ec)		
Profilering	Sport & bewegen (5 EC)	Kunst beeldend (5 EC)	Taal & lezen (5 EC)	Muziek & Dans (5 EC)	
Praktijk	Werkplekieren (20 ec)				
Studiejaar 2					
Basis	Het talentkrachtig kind (5 ec)	De omgeving kind (5 ec)	Afstudeeronderzoek (10 EC)		
Praktijk	Werkplekieren (20 ec)				
Keuze Profilering	Taal & lezen (20 EC)	Sport & bewegen (20 EC)	Kunst beeldend (20 EC)	Muziek & dans (20 EC)	Pedagogisch specialist (20 EC)
	↓	↓	↓	↓	↓
Doorstroom-mogelijkheden	Pabo (120-150 EC)	ALO (150 EC)	Docent beeldende kunst (via EVC)	Docent muziek (via EVC)	Social Work (120-150 EC)

4. Doelgroep van de opleiding

De opleiding beoogt studenten aan te trekken die willen werken met kinderen van 2-12 jaar. We richten ons hierbij met name op het werken op een basisschool en op de voor-of naschools opvang en de verlengde schooldag. Daarnaast zijn ook andere buitenschoolse settings mogelijk zoals een cultuurinstelling, sportvereniging of museum.

Deze studenten zijn aanpakkers, mensgericht en leergierig. Ze werken graag in een team waarin ze zich in willen zetten voor de educatie en opvoeding van kinderen.

De doelgroep betreft:

- Studenten met een verwante mbo4-opleiding, zoals bijvoorbeeld Onderwijsassistent, Gespecialiseerd pedagogisch medewerker, Sport en bewegen, Coördinator sport, bewegen en gezondheid, Dans/Dansleider, Acteur, Muzikant, (Media)vormgeving, Onderwijsassistent Muziek, Coördinator sportinstructie, training en coaching.
- Studenten met een niet-verwante mbo4-opleiding.
- Studenten met een havo-/vwo- achtergrond die snel en op een praktijkgerichte wijze een pedagogisch-educatieve opleiding op hbo-niveau willen volgen. We richten ons vooral op die studenten die de stap naar het bacheloronderwijs te groot vinden.
- Studenten die uitvallen bij één van de bachelors Leraar basisonderwijs, Academie lichamelijke opvoeding, Docent muziek en Docent beeldend kunst. Op deze wijze kunnen we studenten behouden voor het pedagogisch-educatieve domein.
- Studenten met een behaald 21+-toelatingsonderzoek.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

Zowel in de kinderopvang als in het onderwijs lopen de tekorten aan personeel op en de voorspellingen zijn dat die tekorten richting 2032 alleen nog maar meer zullen oplopen²

Een van de oplossingsrichtingen voor het lerarentekort in het onderwijs is dat scholen zich anders gaan organiseren, bijvoorbeeld doordat leraarondersteuners taken van een leraar overnemen. Er zijn tevens experimenten waarbij andere professionals de creatieve activiteiten verzorgen. De Ad PEP kan hierin een belangrijke rol spelen door leraarondersteuners voor te bereiden op deze taken op Ad-niveau.

Ook kan de PEP een belangrijke rol spelen op het snijvlak van onderwijs, opvang, zorg en welzijn. De 'schotten' tussen deze sectoren vervagen en er is meer sprake van integratie, zoals binnen IKC's (Integraal Kind Centra) waardoor er combinatiefuncties en brugfuncties ontstaan. Doordat in deze voltijd Ad PEP veel aandacht is voor de verbinding van binnen- en buitenschools leren, kan de Ad PEP ook een belangrijke rol vervullen binnen de "verlengde schooldag" of "rijke schooldag" waar veel aandacht is voor sport & bewegen, kunst & cultuur en muziek. Zowel vanuit de huidige regering als vanuit provinciale subsidiestromen als Nij Begun en Tijd voor Toekomst wordt hier sterk op ingezet in het noorden.

De Pedagogisch Educatief Professional:

- realiseert een veilig en ontwikkelingsgericht pedagogisch leef- en leerklimaat
- ontwerpt betekenisvolle activiteiten waarin kinderen hun nieuwsgierigheid en creativiteit kunnen inzetten en die aanzetten tot het ontdekken van eigen mogelijkheden en voorkeuren.
- heeft brede kennis in over het pedagogisch en didactisch begeleiden en heeft specifieke kennis vanuit één profiel
- werkt onderzoekend en innovatief en kan aan de hand van bestaande werkwijzen verbeteringen toepassen en evalueren.

---

² Bijlage 3_Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, trendrapportage december 2023. Pag 6

- werkt samen met collega's en anderen die bij de kinderen betrokken zijn en communiceert hierbij op heldere en professionele wijze.

In de interviews die in het kader van deze aanvraag zijn gehouden³, worden expliciet mogelijke functies genoemd waartoe deze Ad PEP kan opleiden. Samenvattend worden de volgende functies door de respondenten aangegeven.

- Pedagogisch beleidsmedewerker
- Coördinator
- Leraarondersteuner
- Flexibele leerkracht
- Pedagogisch coach
- Pedagogisch medewerker plus
- Pedagogisch professional
- Specialistisch pedagogisch medewerker
- VVE-coach
- Locatiemanager
- Brug- en combinatiefunctie

Vanuit het opleidingsprofiel van de Ad PEP (VH, 2023⁴) worden ook de volgende functies genoemd:

- Pedagogisch (educatief) medewerker gehandicaptenzorg
- Pedagogisch/persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg/jeugdzorg (geen SKJ)
- Ambulant medewerker C
- Leerlingbegeleider (bijv. bij uitvalklassen, NT2-klassen, satellietklassen)
- Activiteitencoördinator
- Opvoedingsondersteuner

6. Analyse verwant aanbod

Voor een vergelijking met andere verwante Ad opleidingen ligt de focus op de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional die in de voltijd worden aangeboden. Deze opleiding wordt in Nederland door drie hogescholen aangeboden.

Locatie	Hogeschool	Opleiding	Instroom				
			2019	2020	2021	2022	2023
Amsterdam	Hogeschool IPABO Amsterdam	Ad Pedagogisch Educatief Professional	27	27	21	23	26
Enschede	Saxion Hogeschool	Ad Pedagogisch Educatief Professional	0	0	0	0	67
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	Ad Pedagogisch Educatief Professional	53	79	72	82	92
Eindtotaal			80	106	93	105	185

Alle hogescholen kennen een structurele en stabiele instroom. In 2023 is het aantal studenten toegenomen. Saxion is in 2023 gestart en de instroom daar laat een duidelijke behoefte zien.

Alle huidige aanbieders van de voltijddopleiding Ad PEP vallen buiten het verzorgingsgebied van de Hanze. Daarmee kunnen we concluderen dat toelating van deze opleiding tot het bekostigde onderwijsbestel geen nadelige invloed heeft op de instroom van al bestaande opleidingen. Bovendien is de vraag op de arbeidsmarkt dusdanig groot, dat deze gebaat is bij een extra voltijd Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional.

³ Zie bijlage 2 Arbeidsmarktonderzoek voltijdvariant Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP), Tien organisatieadvies, 28 juni 2024

⁴ Landelijk opleidingsprofiel van de Ad PEP: [Associate degree Pedagogisch Educatief Professional \(vereniqinghogescholen.nl\)](https://vereniqinghogescholen.nl)

7. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

De Hanze heeft in september 2024 een instroomonderzoek uitgevoerd om een reële schatting te kunnen maken van de te verwachten instroom in de Associate degree Pedagogisch Educatief Professional. Er is een enquête uitgezet onder Mbo-4 studenten, studierend in voor deze Ad relevante opleidingen (zie volgende tabel). Deze enquête is afgenomen bij de mentorklassen van laatste jaar van de verschillende mbo-opleidingen. In totaal hebben 187 mbo-studenten de vragenlijst ingevuld⁵ (zie bijlage 1: instroomonderzoek).

Respondenten per opleiding	
MBO 4 Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker (BBL)	31
MBO 4 Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker (BOL)	20
MBO 4 Onderwijsassistent	48
MBO 4 Sport en Bewegen	48
MBO 4 Kunst Theater, Muziek	22
MBO 4 Persoonlijk Begeleider	18
Totaal	187

Heb je belangstelling voor het volgen van de voltijd opleiding Ad PEP?	Aantal
Ja	24 (13%)
Misschien	98 (52%)
Nee	65 (35%)
Totaal	187 (100%)

Van de studenten geeft 13% (24 studenten) aan 'zeker' deze opleiding te willen doen en 52% (98 studenten) 'misschien'. Tellen we de twijfelaars voor een kwart mee⁶, dan volgt dat circa **26% (48)** van de studenten kiest voor deze opleiding. Gezien deze aantallen kan worden ingeschat dat de Hanze een instroom kan verwachten van **minstens 30 studenten** per jaar.

Havisten hebben ook de mogelijkheid om in te stromen in deze Ad, maar deze doelgroep is niet in het instroomonderzoek meegenomen. Hetzelfde geldt voor studenten uit een verwante bacheloropleiding, die toch willen gaan voor een Ad-opleiding. De verwachte instroom voor de Ad PEP zal dus wellicht nog hoger worden. Daarmee mag deze opleiding op voldoende instroom rekenen.

In het instroomonderzoek is ook gevraagd naar voorkeuren voor een verdieping; studenten konden in het onderzoek meer keuzes aangeven. Uit de resultaten blijkt dat er vooral belangstelling is voor de profielen 'Sport & Bewegen' (30%) en 'Pedagogisch Specialist' (39%). Wat verder opvalt is dat de interesse voor een verdieping vaak gerelateerd is aan de vooropleiding.

Welke verdieping vind je interessant?	Aantal	Percentage
Taal/Lezen	31	16%
Sport & Bewegen	60	30%
Kunst & Beeldend	33	12%
Muziek & Dans	31	16%
Pedagogisch Specialist	77	39%
Aantal respondenten (N)	187 (N)	

⁵ Instroomonderzoek Ad PEP voltijd – sept 2024 (zie bijlage 1 van het dossier)

⁶ Twijfelaars tellen we voor een kwart mee omdat we ervan uitgaan dat 25% van deze twijfelaars kiest voor deze opleiding.

8. Onderbouwing arbeidsmarktbehoefte

In 2016 heeft de Hanze bij CDHO een aanvraag ingediend voor een deeltijd- en een voltijdvariant van de Ad Pedagogisch Educatief Professional. Er werd door de CDHO destijds geconcludeerd dat eerst het potentieel aan werkenden moest worden aangeboord en dat in 2018 een nieuwe aanvraag voor de voltijd kon worden ingediend. Inmiddels hebben we met de deeltijddoopleiding veel werkenden bereikt. Gezien de arbeidsmarkttekorten in de sector en de duidelijke plek van de Ad PEP in het onderwijslandschap is de tijd rijp om een nieuwe voltijdse doelgroep te interesseren om de Ad PEP te gaan volgen. Ook in de Cao's van de kinderopvang en het onderwijs worden duidelijk banen onderscheiden op Ad-niveau (leraarondersteuner, pedagogisch coach en pedagogisch beleidsmedewerker)

In de periode februari tot en met mei 2024 is door Tien organisatieadvies onderzoek verricht naar de arbeidsmarktbehoefte voor een voltijdvariant van een Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP) aangeboden door de Hanze⁷. Het arbeidsmarktonderzoek heeft tot doel inzicht en overzicht te verwerven over de vraagstelling met betrekking tot de benodigde professionals, kwalitatief en kwantitatief, nu en de komende jaren. Daarom is gekozen voor een combinatie van kwalitatief onderzoek, om inzicht te krijgen in ontwikkelingen en percepties in het veld, en kwantitatief onderzoek: een enquête onder werkgevers in het veld om inzicht te krijgen in de potentiële arbeidsmarkt vraag. De betreffende werkgevers zijn allen werkzaam in het brede domein waar afgestudeerde Ad'ers aan het werk kunnen: kinderopvang, basisscholen, Integrale Kindcentra, speciaal (basis)onderwijs en VSO verspreid over de provincies Groningen, Friesland en Drenthe. Tijdens de interviews zijn respondenten gevraagd aan te geven welk beroeps- en arbeidsmarktprofiel afgestudeerden hebben. Wij zetten hieronder uiteen welke antwoorden respondenten gaven, in de vorm van quotes.

8.1. Meerwaarde van de Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional

Uit de interviews komt naar voren dat 8 van de 11 organisaties/respondenten expliciet aangeven dat zij het zonder meer een goede zaak vinden als deze voltijd Ad PEP wordt aangeboden. Drie organisaties hebben hierbij enige twijfel, maar zijn zeker niet negatief. Dat wijst op een groot draagvlak in het beroepenveld voor deze voltijd Ad PEP.

"Het is heel goed dat deze voltijd Ad PEP er komt. We zijn steeds meer op zoek naar combinatiefuncties tussen de kinderopvang en het basisonderwijs in, met name binnen de IKC's. We zoeken medewerkers die de verbinding kunnen maken (...) Vijf medewerkers van Sinne KOV hebben de deeltijd Ad PEP van de Hanze gevolgd. Dit heeft een duidelijke meerwaarde gehad, met name waar het gaat om visie, overstijgend kunnen denken en werken en verbinden." (Sinne Kinderopvang)⁸

"Ongeveer 40 medewerkers van SKSG hebben de deeltijd Ad PEP van de Hanze gedaan. Daarover is SKSG zeer tevreden. Het is ook goed dat er een voltijd variant van de Ad PEP komt. Daar is vanuit SKSG ook zeker vraag naar." (SKSG)

"Het is goed dat deze voltijd Ad PEP er komt. Daar is zeker vraag naar." (Kits Primair)

"Het is goed dat deze voltijd Ad er komt. Deze moet vooral gericht zijn op het verlichten van het werk van de leerkracht." (St. Michaëlschool)

"Het is goed als deze Voltijd Ad PEP er komt. Ad PEP'ers brengen echt iets anders mee, hebben toegevoegde waarde (...) Bij VCOG is er zeker vraag naar deze Ad PEP'ers." (VCOG 1)

"Primenius is zeer enthousiast over deze nieuwe voltijd Ad PEP. Deze komt tegemoet aan de hierboven beschreven trends en ontwikkelingen en de (combinatie)functies die hiervoor nodig zijn. De Ad kan echt een middel zijn voor emancipatie." (Primenius)

⁷ Arbeidsmarktonderzoek Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP), Tien organisatieadvies, 30 september 2024 (opgenomen als bijlage 2 bij het dossier)

⁸ In de kaders zijn citaten uit de interviews met respondenten opgenomen. De interviewverslagen staan in bijlage 4 van het arbeidsmarktonderzoek.

8.2. Enthousiasme over verdiepingsthema's

Scholen zoeken in toenemende mate naar scherpere profilering (cultuur e.a.). Mede in dat kader is er veel enthousiasme over de beoogde verdiepingsthema's die de Hanze wil aanbieden in de voltijd Ad PEP (taal & lezen, sport & bewegen, beeldende kunst of muziek & dans).

<i>"De mogelijkheid tot verdiepende profielen in de Ad is positief. Dat hoort ook bij het zoeken naar nieuwe vormen: bredere inzetbaarheid, groep overstijgende programma's e.d." (Alfa College)</i>
<i>"De opleiding is ook zeker interessant in relatie tot een cultuurprofiel en in het kader van de verrijkte schooldag." (CMK Groningen)</i>
<i>"Enthousiast over ook een voltijd Ad PEP, maar dan vooral vanwege de beoogde verdiepingsthema's. Dat is voor de Huis de B op alle fronten interessant: creatief, muziek, sport. Wij hebben behoefte aan creatieve types." (Huis de B)</i>
<i>"Ook de mogelijkheid tot verdiepingsthema's is positief. Met name in het kader van handelingsgericht werken kan deze zich op een interessante doelgroep richten. Wanneer er pareltjes tussen zitten neem ik die zeker aan." (OBS Het Karrepad)</i>
<i>"Ook de mogelijkheid van verdiepingsprofielen in deze Ad is heel goed, ook in het kader van de Rijke Schooldag." (Sinne Kinderopvang)</i>
<i>"Het is goed dat de Ad ook verdiepingsthema's biedt. Wij zijn een cultuurprofielschool, dus met name muziek en beeldend zijn interessant voor ons." (St. Michaëlschool)</i>
<i>"Specialisatie (met name op VVE) en verdieping (op thema's en leeftijdsgroepen) zij goed en nodig." (SKSG)</i>
<i>"De mogelijkheid tot verdieping binnen de beoogde Ad PEP is goed. Taal wordt steeds belangrijker in het kader van basisvaardigheden. Ook een focus op kunst kan zeker meerwaarde hebben." (SOOOG1)</i>
<i>"Verdiepingsthema's binnen de Ad PEP kunnen ook voor de kinderopvang relevant zijn in het kader van 'groeien door onderscheiden' (bijvoorbeeld een 'sport BSO'). We hebben meer behoefte hebben aan de brede verdiepingsthema's in plaats van specialisaties." (VCOG Kinderopvang)</i>

8.3. Arbeidsmarktonderzoek

Dat er behoefte is aan afgestudeerde Ad PEP op de arbeidsmarkt onderbouwen we aan de hand van het arbeidsmarktonderzoek ten behoeve van deze nieuwe Ad-opleiding PEP en aan de hand van arbeidsmarktbronnen.

Zowel voor het kwalitatieve onderzoek als voor het kwantitatieve onderzoek zijn gesegmenteerde populaties bevroegd, waarbij een evenwichtige spreiding is aangebracht over de relevante categorieën in verschillende domeinen: grotere en kleinere instellingen op het gebied van opvang en onderwijs. De respondenten zijn afkomstig uit deze diverse domeinen. Daarmee is voldoende 'probleemrepresentativiteit' gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de resultaten een voldoende betrouwbare afspiegeling geven van de gehele populatie om daarmee een onderbouwd antwoord te geven op de vraag naar de arbeidsmarktbehoefte.

In totaal zijn 11 organisaties (15 respondenten) geïnterviewd en hebben 59 werkgevers de enquête ingevuld. De werkgevers zijn geselecteerd omdat zij werkzaam zijn in het werkveld van opvang en onderwijs en zij dus werkgever kunnen worden van afgestudeerden van deze opleiding. De geïnterviewde werkgevers hadden allen invloed op het aannamebeleid van de eigen organisatie.

In bijlage 5 van het arbeidsmarktonderzoek (zie Arbeidsmarktonderzoek Hanze Ad PEP voltijd - Eindrapport, bijlage 2:) zijn de namen van de instellingen, de functies van de respondenten en hun antwoorden vermeld, zodat de resultaten van zowel de interviews als de enquête als navolgbaar en relevant beoordeeld kunnen worden. Eventuele dubbelingen in de kwantitatieve data (respondenten die zowel geïnterviewd zijn en die de enquête hebben ingevuld) zijn verwijderd.

In de interviews bleken zowel de visie op de relevante ontwikkelingen als de (naar het oordeel van de respondenten) vereiste competenties over de hele linie een gedeeld beeld op te leveren. Methodisch is

daarmee voldoende 'saturatie' ontstaan om de uitkomsten van het onderzoek als betrouwbaar te beoordelen.

Bij de geïnterviewde organisaties zal er naar verwachting plaats zijn voor ongeveer 38 nieuwe medewerkers per jaar die deze voltijd Ad PEP gevolgd hebben. Vanuit de enquête komt een vraag naar voren van 13 nieuwe medewerkers per jaar. **In totaal gaat het dus om circa 51 nieuwe medewerkers per jaar⁹.**

8.4. Arbeidsmarktbronnen

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

Beroepsgroepen

In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de te verwachten arbeidsmarktknelpunten voor de beroepen 'leerkrachten in het basisonderwijs' en 'leidsters kinderopvang en onderwijsassistenten'. Deze beroepen staan het dichtst bij de beroepen waar deze Ad-opleiding voor opleidt. (Bron: ROA/AIS, september 2024).

Beroepsgroep	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Leerkrachten basisonderwijs	4.400 (0,5% per jaar)	16.800 (1,7% per jaar)	21.200 (2,1% per jaar)	Groot (0,88)
(Pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten	34.000 (2,8% per jaar)	19.800 (1,7% per jaar)	53.800 (4,3% per jaar)	Groot (0,87)

Bovenstaande ROA gegevens laten zien dat de te verwachten arbeidsmarktknelpunten voor beroepen die een relatie hebben met de beoogde Ad-opleiding door ROA als 'Groot' getypeerd worden.

Opleidingstype

Hieronder worden de gegevens gepresenteerd van de voor de Ad-opleiding relevante opleidingstypen (bron: ROA/AIS, september 2024).

Wij tonen de gegevens van twee bacheloropleidingen, daar gegevens over Ad-opleidingen altijd een afgeleide zijn van de arbeidsmarktgegevens van bacheloropleidingen. De arbeidsmarktknelpunten van de bacheloropleidingen leerkrachten basisonderwijs en sociaal pedagogisch werk zijn het meest van toepassing bij deze aanvraag.

Opleidingstype	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Bachelor - lerarenopleiding basisonderwijs	3.800 (0,5% per jaar)	24.600 (3% per jaar)	28.400 (3,4% per jaar)	27.200 (3,3% per jaar)	Enige (1,02)
Bachelor - sociaal pedagogisch werk	-3.000 (-0,8% per jaar)	10.000 (2,6% per jaar)	10.000 (2,6% per jaar)	2.400 (0,6% per jaar)	Groot (0,93)

Voor beide opleidingen geldt dat er enige tot grote toekomstige knelpunten bestaan.

⁹ Zie hoofdstuk 3 van het arbeidsmarktonderzoek (Bijlage 2)

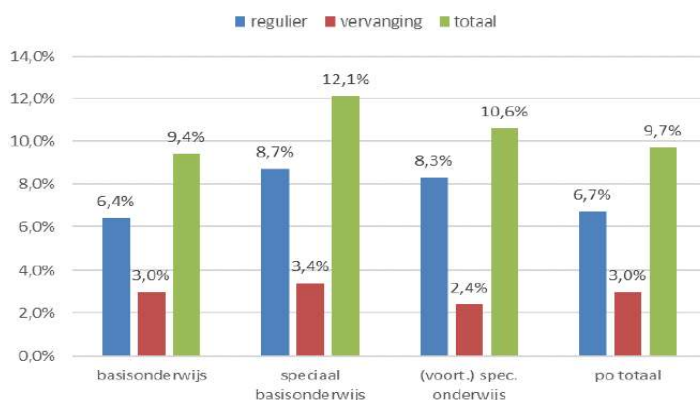
Overige arbeidsmarktbronnen

Basisonderwijs

In de trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo 2023 van het ministerie van OCW wordt geschat dat er momenteel een lerarentekort is van 9,7% van de gemelde werkgelegenheid. Dit komt neer op 9.800 fte tekort (vorig jaar 9.700 fte). Hiervan is 6.800 fte het tekort voor openstaande en verborgen vacatures voor reguliere lerarenbanen. Voor langdurige vervanging is dit totaal 3.000 fte.¹⁰ Zie ook onderstaande tabel.¹¹

Onderstaand de percentages tekorten, waarbij openstaande en verborgen tekorten bij elkaar zijn opgeteld.

Figuur 5.1 Schatting landelijke percentages tekorten aan leraren primair onderwijs op basis van de enquêtegegevens, inclusief verborgen tekorten (Bron: Centerdata)

Het landelijke lerarentekort in het primair onderwijs komt hiermee op 9,7% van de totale werkgelegenheid in fte voor leraren (vorig jaar: 9,5%). Bij de reguliere banen is er een tekort van 6,7% van de werkgelegenheid, aangevuld met de 3,0% tekort van de werkgelegenheid voor langdurige vervangingen levert dit het totaal op van 9,7%. Het speciaal basisonderwijs heeft duidelijk een hoger tekort dan het overige primair onderwijs met 12,1% tekort op de werkgelegenheid.

Kinderopvang

Sinds 2021 lopen de tekorten aan kinderopvangmedewerkers snel op. Eind 2021 waren er ruim 4000 vacatures, een jaar later waren dat er al bijna 7000. Als de kinderopvang bijna gratis wordt, dan zal de vraag sterk toenemen en het personeelstekort dus ook. Arbeidsmarktprognoses laten zien dat de tekorten de komende tien jaar onverminderd hoog blijven¹²:

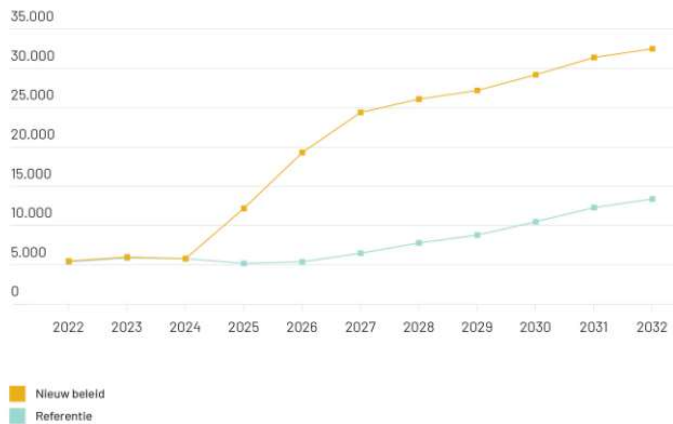
- Het huidige personeelstekort ligt rond de 7000 medewerkers.
- Zonder nieuw overheidsbeleid blijft het tekort tot circa 2026 stabiel. In het scenario van bijna gratis kinderopvang (vergoeding van 96%) in 2027 zal de vraag naar pedagogisch medewerkers en pedagogen al meer dan verdrievoudigen.
- In 2032 zal het tekort dankzij bijna gratis kinderopvang oplopen naar circa 32.500. Ook zonder nieuw overheidsbeleid zal het personeelstekort in 2032 verdubbeld zijn ten opzichte van nu.

¹⁰ Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo 2023, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, december 2023, p. 9 (bijlage 3 bij het dossier)

¹¹ Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo 2023, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, december 2023, p. 67 (bijlage 3 bij het dossier)

¹² <https://kinderopvang.nl/onderwerpen/arbeidsmarkt>

Arbeidsmarkttekort per scenario Nederland, Personen

9. Noodzaak tot start nieuwe variant

De uitbreiding van de Ad PEP met een voltijdvariant is gebaseerd op een groeiende vraag naar professionals in het pedagogisch en educatieve domein. Er is een groep potentiële studenten die de voorkeur heeft voor een voltijdvariant vanwege hun leeftijd, werkervaring of die meer sturing nodig heeft bij het leerproces.

De deeltijd Ad PEP heeft een sterke focus op de combinatie van het educatieve en het sociale domein. 90% van de studenten werkt bij aanvang van de opleiding in de kinderopvang waarbij er een focus is op de omgeving van het kind en het ondersteunen van ouders in de kinderopvang. Daarom willen we starten met een opleiding die meer focus heeft op onderwijs en op de relatie tussen binnen- en buitenschools leren. Wat we beogen in de voltijdopleiding is niet haalbaar in een deeltijdopleiding met 1 dag onderwijs op de opleiding. Binnen de voltijd Ad PEP kunnen we deze ruimte wel bieden: er is meer onderwijs en begeleiding en de student kan verschillende ervaringen opdoen in een diversiteit aan stageplekken. De **deeltijd** Ad PEP is gericht op werkenden met een relevante vooropleiding (bijv. mbo SPW4 en Onderwijsassistent). Mbo'ers zonder relevante opleiding en werkervaring kunnen de Ad PEP deeltijd niet volgen. Bekend is dat er een groep mensen is met mbo-4 diploma vanuit een andere richting of havisten met ambitie voor het werken in het onderwijs en in de opvang. Potentie die we, gezien de tekorten, niet kunnen laten liggen.

Door in de voltijd Ad PEP de verbinding van het onderwijs en het buitenschoolse leren te leggen, voorzien we in een arbeidsmarktbehoefte om naast de leraren ook leraarondersteuners in te zetten. Deze behoefte zal in de toekomst alleen maar groter worden. De bestuurders van de provincie Groningen hebben met Nij Begun en Tijd voor Toekomst uitgesproken sterk te willen inzetten op de verlengde schooldag en de kinderopvang. Middels deze programma's is er in Groningen voor de komende 30 jaar geld beschikbaar gesteld om aan kansengelijkheid te werken (www.nijbegun.nl; www.tijd-voor-toekomst.nl). De verlengde schooldag is gericht op het ontdekken en ontwikkelen van talenten waarbij er veel aandacht is voor sport & bewegen, kunst/cultuur en muziek. Met de voltijd Ad PEP spelen we in op deze ontwikkelingen. Meer aandacht voor de omgeving en voor cultuur zien we ook terug bij de subsidieregeling "Méér muziek in de klas" die vanaf april 2024 is overgegaan naar "Méér kunst en cultuur in school en omgeving".

Binnen zowel de verlengde school als in een IKC wordt de verbinding gezocht tussen school, kinderopvang en sport- en cultuurorganisaties. Juist in deze verbindende rol is een Ad'er van meerwaarde omdat deze op zowel tactisch als operationeel niveau werkt en de schakel vormt tussen denken en doen.

Om leraren te behouden of een school te kunnen draaien met minder leraren is de verwachting dat er in toenemende mate gewerkt gaat worden met functiedifferentiatie in de school. Dat betekent dat er meer ruimte voor onderwijsassistenten en lerarenondersteuners komt. In een organisatievorm als unitonderwijs wordt dat concreet zichtbaar.

Er is een doelgroep met een verwante opleiding als onderwijsassistent, cultuur mbo, sport en bewegen, pedagogisch werk waar de nieuwe opleiding goed op aansluit. Het zijn mensen die onderwijs en opvang in willen maar die na hun mbo-4 opleiding niet (gelijk) een 4-jarige bacheloropleiding willen volgen. En die ook nog niet gelijk fulltime willen werken, maar wel een tijd fulltime student willen zijn. Een voltijd Ad met studiefinanciering is dan een passende keuze. Vermoedelijk zal deze groep met het aantrekkelijke arbeidsmarkt perspectief én met de dreiging van de langstudeerboete alleen maar groter worden.

De opleiding beoogt studenten aan te trekken die willen werken met kinderen, maar (nog) niet alleen de verantwoordelijkheid voor een klas willen hebben. Die vanuit hun eigen interesse voor kinderen en onderwijs en vanuit sport, kunst, muziek een bijdrage willen leveren. Daarnaast kan de opleiding een alternatief zijn voor studenten die het binnen de Pabo of ALO (nog) niet redden. De Pabo van de Hanze kent een uitvalpercentage van ongeveer 40%. Dit zijn studenten met een interesse in onderwijs en het werken met kinderen. Het is, gezien de grote tekorten, van essentieel belang dat deze studenten behouden blijven voor de sector. Met de voltijd Ad PEP kunnen we deze studenten een plek bieden met een goed perspectief op werk dat hun interesse heeft.

De Ad PEP kent een landelijke dekking, maar dit geldt alleen voor de deeltijdopleiding. De voltijd Ad PEP is er op dit moment alleen in Amsterdam, Rotterdam en Enschede. Voor de provincie Noord-Brabant (Den Bosch, Eindhoven, Sittard en Tilburg) vraagt Fontys momenteel bekostiging aan voor een voltijdse Ad-opleiding PEP.

Er is in het land geen Ad PEP die zich kenmerkt door de focus op binnen-/buitenschools leren, kunst & cultuur en sport & bewegen. Ook is er in Noord-Nederland geen voltijd Ad-PEP opleiding.

Deze Ad-opleiding past juist bij de Hanze vanwege de expertise en ervaring op dit vakgebied in de Hanze Educatie Academie. Deze expertise is niet aanwezig bij NHL Stenden. NHL Stenden richt zich met een Ad Didactisch Educatief Professional juist op studenten die reeds een betrekking hebben en zich met een deeltijdvariant verder willen scholen. Door ons te richten op een voltijd Ad-opleiding, stemmen wij het aanbod in Noord-Nederland perfect op elkaar af.

10. Aansluiting instellingsprofiel

De lerarenopleidingen van de Hanze vormen samen de Hanze Educatie Academie (HEA) met als doel passende leerroutes en maatschappelijk betrokken onderwijs aan te bieden, om toekomstige educatieve professionals beter op te leiden.

De HEA zet in op educatieve professionals die in staat zijn om het potentieel van kinderen aan te spreken en die de kunst verstaan om talentvol handelen - en leren vanuit nieuwsgierigheid - bij zoveel mogelijk verschillende kinderen uit te lokken en te stimuleren.

De Ad PEP voltijd past perfect bij het portfolio van de Hanze en de ontwikkelingen die de educatieve opleidingen doormaken doordat alle educatieve opleidingen vertegenwoordigd zijn binnen deze opleiding.

Verder kent de Hanze het Centre of Expertise Healthy Ageing. De Hanze streeft hiermee naar 'engaged learning' waarbij ingezet wordt op maatschappelijke opgaves als verminderen van kansengelijkheid, mentale en fysieke gezondheid en leefbaarheid in wijk en buurt. De lectoraat Jeugd Educatie en Samenleving en het lectoraat Kunsteducatie werken hieraan zijn verbonden aan de HEA-opleidingen én dus ook aan de onderhavige opleiding.

Kortom de voltijd Ad PEP past uitstekend bij de het profiel van de instelling en kan ook inhoudelijk profiteren van meerdere verwante lectoraten.

De Hanze werkt intensief samen in de Noordelijke Educatieve Alliantie (NEA) met de RUG en NHL Stenden. NHL Stenden biedt de Ad DEP in deeltijd aan op verschillende plekken in Noord-Nederland. Gezien hun portfolio met de overige tweedegraadslerarenopleidingen past dat bij hen. Het voorstel van deze voltijd Ad PEP onderscheidt zich en past juist uitstekend bij het portfolio van de Hanze.

11. Afstemming

Er vindt regelmatig afstemming tussen de Hanze en NHL Stenden plaats binnen het NEA-overleg. In het geval van deze Ad-aanvraag is overleg geweest met [REDACTED] NHL Stenden

[REDACTED] De uitkomst is dat zij zien dat er in het noorden geen voltijd pedagogisch, educatieve Ad wordt aangeboden. En dat de verdiepingsmogelijkheden op kunsteducatie, beweging en taal anders zijn dan de deeltijd Ad DEP die wordt aangeboden door NHL Stenden. Beide gesprekspartners geven aan dat het een aanvulling is op het portfolio en begrijpen dat het wat anders is dan de deeltijd DEP van NHL Stenden. De Hanze deelt deze conclusie: onze Ad PEP is inderdaad uitsluitend gericht op het PO en kinderopvang. Daarmee vullen de beide hogescholen elkaar aan wat betreft het educatieve portfolio.

Tevens is in het Landelijk domeinoverleg Zorg Welzijn en Educatie (LAdO ZWE) in dit studiejaar diverse keren aangegeven dat de Hanze voornemens is een Voltijd Ad PEP opleiding te starten en dat hiervan een vooraankondiging is gedaan bij het CDHO. Dit is in ieder geval opgenomen in de notulen van 23 september 2023 van de algemene ledenvergadering met vertegenwoordigers van alle Ad opleidingen in het domein Zorg Welzijn en Educatie (in totaal 55 aanwezigen). Ook in het clusteroverleg binnen het LAdO met vertegenwoordigers van alle educatieve Ad opleidingen (PEP, DEP, EPB) is dit voornemen opgenomen in de notulen van 7 juni 2024.

Ten slotte is ook per mail aan de LAdO-vertegenwoordigers het volgende gevraagd door [REDACTED]

“Regelmatig heb ik op het LAdO aangegeven dat de Hanze voornemens is een Ad PEP voltijd te starten met verdiepingen op het gebied van Sport, Kunst, Muziek en Taal. Mochten jullie hierover vragen/ opmerkingen of bezwaren hebben, dan ontvang ik dit graag voor 28 juni in verband met de aanvraag toets macrodoelmatigheid”

De Hanze heeft geen opmerking of bezwaar ontvangen.

12. Bijlagen

Nummer	Bijlage
1.	Instroomonderzoek Ad PEP voltijd – sept 2024
2.	Arbeidsmarktonderzoek Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional (Ad PEP), Tien organisatieadvies, 30 september 2024
3.	Tendrapportage Arbeidsmarkt Leraren po, vo en mbo 2023, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, december 2023
4.	Data instroomonderzoek voltijd Ad PEP Hanze sep 24 (Excelbestand)
5.	Data werkgeversonderzoek voltijd Ad PEP Hanze juni 24 (Excelbestand)

**share your talent.
move the world.**